

MKCRX00E5A4D

PhDr. Lubomír Zaorálek
ministr kultury

V Praze dne 8. října 2019
Č.j.: MK 50898/2019 OLP

R o z h o d n u t í

Podle ustanovení § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), jsem na základě rozkladu ze dne 16. 10. 2018, který podali

(dále též „podatelé rozkladu“, „účastníci řízení“ nebo „vlastníci“), přezkoumal rozkladem napadené rozhodnutí Ministerstva kultury č.j. MK 56435/2018 OPP, sp. zn. MK-S 1391/2018 OPP, ze dne 27. 9. 2018 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým podle § 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 20/1987 Sb.“ nebo „památkový zákon“), nebylo zrušeno prohlášení výměnku venkovské usedlosti Hosín č. p. 24, r. č. ÚSKP 30638/3-147, na pozemku parc. č. 85, vč. pozemku parc. č. 85, k. ú., obec Hosín, okres České Budějovice, kraj Jihočeský (dále jen „nemovitost“, „výměnek“ nebo „objekt“), za kulturní památku.

Ve smyslu § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu jsou účastníky řízení podatelé rozkladu.

Podle § 152 odst. 5 a § 90 odst. 1 písm. c) a § 90 odst. 5 správního řádu jsem po projednání věci rozkladovou komisí, ustavenou podle § 152 odst. 3 správního řádu, rozhodl

n á s l e d o v n ě :

Napadené rozhodnutí Ministerstva kultury se mění tak, že jeho výroková část zní takto:

- I. Prohlášení za kulturní památku neexistujícího objektu výměnku č. p. 24 na pozemku parc. č. 85 se n e r u š í .**
- II. Prohlášení předmětného pozemku parc. č. 85, k. ú. Hosín, za kulturní památku se z r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

Ze správního spisu byly zjištěny následující podstatné skutečnosti:

Ministerstvo kultury obdrželo dne 1. 2. 2018 žádost vlastníka o zrušení prohlášení výše uvedené nemovitosti za kulturní památku. Od Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích, obdrželo Ministerstvo kultury dne 6. 3. 2018, č.j. NPU-331/19952/2018 k dotčené žádosti následující vyjádření:

„Výměnek čp. 24 při usedlosti čp. 70 byl zapsán do státního seznamu kulturních památek na základě Rozhodnutí o zápisu z Rady ONV České Budějovice dne 5. 12. 1962, č.j. 700/62. [...]

Dům - výměnek čp. 24 u domu čp. 70 se nacházel ve středu obce, naproti kostelu sv. Petra a Pavla. Dle původní evidenční karty z doby zápisu do státního seznamu kulturních památek se jednalo o obdélný dům se sedlovou střechou, který byl tvořen obytnou částí s navazujícími chlévy. Průčelí výměnku s křídlovým štítem bylo v přízemí tříosé se zvýrazněným lizénovým rámem a kamenným soklem. Křídlový štít s polokruhovým štítovým nástavcem byl po obvodě štukově lemován, doplněn zubořezem. V ploše štítu byl prolomen okenní otvor ve štukové šambráně. Po stranách okna byly vpadlé niky. Římsa byla doplněna dvěma štukovými ornamenty zpodobňujícími rostlinný dekor. Dispozice domu bývala patrně klasická, trojdílná, se světnicí a bývalou černou kuchyní. Strop pravděpodobně tvořily stropní trámy s podhledem.

Při generální aktualizaci v letech 1984 až 1987 se na sběrném formuláři uvádí, že již v roce 1978 byl objekt v dezolátním stavu a bylo doporučeno zrušit památkovou ochranu objektu. Od roku 1962, kdy byl výměnek zapsán do státního seznamu kulturních památek, objekt chátral, nebyl majitelem udržován, opravován, až došlo v roce 2016 ke zřícení střechy včetně krovové konstrukce, ke statickému narušení štítu a k narušení vnitřních konstrukcí domu. Z důvodu statických poruch zbývajících obvodových stěn došlo ve druhé polovině roku 2017 k rozebrání výměnku majitelem. V současné době výměnek zcela zanikl.

Veškeré stavební úpravy a zásahy, včetně odstranění stavby byly provedeny bez vyjádření NPU ú.o.p. v Českých Budějovicích. Vzhledem k urbanistické funkci zaniklého objektu, zejména ve vztahu k monumentálnímu kostelu sv. Petra a Pavla, doporučujeme ponechat památkovou ochranu na pozemku parc. č. 85, k. ú. Hosín z důvodu výkonu památkové péče při případné výstavbě nového objektu na místě zaniklého.“

Ministerstvo kultury dne 6. 9. 2018 požádalo Národní památkový ústav, generální ředitelství, oddělení evidence, dokumentace a IS o doplnění veškerých podkladů zápisu do státních seznamů kulturních památek. Tyto podklady ministerstvo obdrželo 17. 9. 2018, včetně oznámení o zániku kulturní památky.

Magistrát města České Budějovice, odbor památkové péče, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém dopise ze dne 14. 3. 2018, č. j. OPP/624/2018, se vyjádřil ke zrušení prohlášení předmětné věci za kulturní památku následovně: „Odbor památkové péče Magistrátu města České Budějovice se o poškození předmětné kulturní památky a následných stavebních pracích dozvěděl dne 31. 1. 2018 na základě písemného oznámení o poškození kulturní památky ze dne 29. 1. 2018, ve kterém vlastníci předmětného objektu sdělili správnímu orgánu, že v létě roku 2016 se štít předmětného objektu začal naklánět směrem do dvora, sesunula se část střechy, propadla se část stropu a vypadly kameny ze zdi v místech kuchyně, a popsali události, které následovaly, i svůj další postup, jenž vedl k zániku objektu. V tomto dokumentu rovněž oznámili správnímu orgánu státní památkové péče, že veškeré skutečnosti nahlásí též na stavební úřad a na Ministerstvo kultury. K písemnému oznámení o poškození kulturní památky vlastníci doložili CD s fotodokumentací výměnku a další dokumenty. Vlastníci předmětného objektu v roce 2016 neinformovali orgán státní památkové péče o poškození kulturní památky a následně ho neinformovali ani o odklizení sutin a postupném rozebírání objektu. Orgán státní památkové péče tak nedostal možnost, posoudit skutečný stav objektu v létě 2016 a vydat rozhodnutí o způsobu odstranění závady.

Dne 8. 2. 2018 byla na místě samém, v souladu s ustanovením § 29 památkového zákona, z veřejně přístupného místa provedena kontrolní prohlídka, za účasti zástupce odborné organizace památkové péče, a byla pořízena fotodokumentace. Bylo zjištěno, že objekt výměnku Hosín č. p. 24 zanikl. Na základě tohoto zjištění podal odbor památkové péče Magistrátu města České Budějovice dne 19. 2. 2018 Okresnímu státnímu zastupitelství v Českých Budějovicích trestní oznámení ve věci podezření ze spáchání trestného činu. Okresní státní zastupitelství v Českých Budějovicích prostřednictvím dopisu ze dne 20. 2. 2018, doručeného dne 22. 2. 2018, sdělilo správnímu orgánu, že trestní oznámení bylo postoupeno Policii ČR, Krajskému ředitelství policie Jihočeského kraje, územnímu odboru České Budějovice k prověření. Dne 7. 3. 2018 obdržel správní orgán písemné vyrozumění od Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Územního odboru České Budějovice, Obvodního oddělení policie Hluboká nad Vltavou ze dne 28. 2. 2018 o přijetí spisu Obvodním oddělením policie Hluboká nad Vltavou k dalšímu šetření.“

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření č. j. KUJCK 81495/2018 ze dne 15. 6. 2018, se ke zrušení prohlášení uvedené věci za kulturní památku vyslovil následně: „Předmětný výměnek se nacházel při západním okraji komunikace procházející sídlem Hosín, naproti areálu kostela sv. Petra a Pavla. V důsledku samovolného zřícení štítu a střešní konstrukce a následného odklizení zřícených a narušených konstrukcí objektu výměnek v průběhu let 2016 až 2017 zcela zanikl.“

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu bylo účastníkovi řízení umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Seznámení zástupce vlastníka proběhlo v kanceláři OPP Ministerstva kultury dne 4. 7. 2018 a bylo mu umožněno nahlédnout do dokumentace k řízení o zrušení prohlášení za kulturní památku.

Ministerstvo kultury následně vydalo dne 27. 9. 2018 rozkladem napadené rozhodnutí č.j. MK 56435/2018 OPP, v němž mj. uvedlo: „Po vyžádání úplných podkladů státního seznamu pro zápis kulturní památky dospělo k názoru, že součástí rozsahu kulturní památky byl v době zápisu pouze výměnek č. p. 24 a pozemek parc. č. 85. Pracovníci odboru památkové péče Magistrátu města České Budějovice na místě zjistili, jak je uvedeno výše v jejich vyjádřeních, že dotčený objekt výměnku již fakticky neexistuje, není zachován strop nad prvním nadzemním podlažím a není zřejmá ani dispozice prvního nadzemního podlaží. Ustálená judikatura za takových okolností dovozuje závěr, že stavba po právní stránce zanikla. U stavby, která právně i fakticky neexistuje, jak bylo v řízení správním orgánem zjištěno, nelze zrušit ani její památkovou ochranu. Zánik stavby výměnku potvrzuje přiložená fotodokumentace, zachycující stav již neexistujícího objektu ke dni 8. 2. 2018. Ministerstvo je toho názoru, že památková hodnota pozemku parc. č. 85 je nesporná a vysoká, neboť je důležitou součástí urbanistického celku středu obce Hosín, naproti kostelu sv. Petra a Pavla. Z hlediska památkové péče je žádoucí, aby případná výstavba nového objektu respektovala památkovou hodnotu dotčeného pozemku parc. č. 85 a předpokládá se zde závazné stanovisko příslušného výkonného orgánu státní památkové péče.“

Výše citované rozhodnutí Ministerstva kultury následně napadli účastníci řízení rozkladem ze dne 16. 10. 2018, kterým se domáhají zrušení napadeného rozhodnutí a napadají jeho celou výrokovou část. Rozklad obsahuje následující námitky:

„Správní orgán I. stupně proti mé osobě postupoval libovolně a svévolně, když

- 1) nám nedal možnost vyjádřit se k doplněným podkladům pro vydání rozhodnutí,
- 2) učinil nesprávné skutkové závěry, že součástí rozsahu kulturní památky byl objekt a pozemek p. č. 85, když ze všech doložených podkladů pro rozhodnutí je zřejmé,

- že kulturní památkou byl pouze a výlučně objekt (výměnek), nikoliv pozemek p. č. 85,
- 3) ponechal památkovou ochranu objektu, který již neexistuje a není tedy věcí ani fakticky, ani v právním smyslu,
 - 4) rozšířil památkovou ochranu na pozemku p. č. 85, aniž by
 - zdůvodnil, proč považuje pozemek p. č. 85 za kulturní památku, když ze všech doložených podkladů je zřejmé, že v tomto případě byl předmět pouze objekt jako samostatná stavba ve smyslu § 2 odst. 2 památkového zákona,
 - adekvátně prozkoumal, zda pozemek p. č. 85 odpovídá svými definičními znaky pojmu kulturní památky ve smyslu § 2 památkového zákona,
 - řádně zdůvodnil, z čeho usuzuje na vysokou památkovou hodnotu pozemku p. č. 85, když pojem „urbanistický celek středu obce Hosín“ není adekvátní odůvodněním a vysvětlením toho, proč by pozemek p. č. 85 měl být samostatnou kulturní památkou,
 - nezákonně argumentoval výstavbou na pozemku p. č. 85 do budoucna, čímž jednoznačně porušil smysl a účel památkového zákona, jímž je především zachování již existujících hodnot, nikoliv uměle vytvářet podmínky pro budoucí „novostavby“, které již z logiky věci nikdy nebudou splňovat definiční znaky kulturní památky.
 - 5) v daném řízení měl v rámci správního uvážení povinnost poměřovat závažný důvod na zrušení památkové ochrany zaniklého objektu a pozemku p. č. 85 (který žádný památkový význam nemá a nikdy neměl), s veřejným zájmem na zachování památkové ochrany, když toto vůbec neučinil, a byl-li býval učinil, nutně by musel dojít k závěru, že zde není již legitimní důvod na ponechání památkové ochrany zaniklého objektu a pozemku p. č. 85 bez památkové hodnoty, a tím zatížil řízení vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, které je dle mého názoru v rozporu s právními předpisy.“.

Na základě § 152 správního řádu jsem přezkoumal napadené rozhodnutí Ministerstva kultury, jakož i řízení, které rozhodnutí předcházelo, a to zejména s přihlédnutím k námitkám v rozkladu uvedeným.

Shledal jsem, že objekt výměnku venkovské usedlosti v Hosíně č. p. 24 z druhé čtvrtiny 19. století byl prohlášen za kulturní památku pro své památkové hodnoty, resp. pro hodnotné průčelí s volutovým štítem se zbytky jednoduché štukové výzdoby. Tento objekt byl však v roce 2017 odstraněn a kompletně tak zanikly jeho prvky a konstrukce, které byly nositeli jeho památkových hodnot. Ministerstvo kultury však prohlášení za kulturní památku tohoto zaniklého objektu nezrušilo s odůvodněním, že je nezbytné, aby kulturní památkou zůstal prázdný pozemek parc. č. 85, na němž se zaniklý objekt nacházel, a to z toho důvodu, že tento pozemek se nachází v blízkosti kostela, který je dominantou jádra obce a status kulturní památky zajistí, aby na pozemku nevyrostla nevhodná stavba, která by svými parametry narušovala okolí kostela, který se nachází naproti objektu.

S tímto závěrem Ministerstva kultury se neztotožňuji, neboť nositelem památkových hodnot byl zaniklý objekt výměnku a nikoliv pozemek parc. č. 85. Ministerstvo kultury tak svým rozhodnutím nepřipustně nahradilo neexistující plošnou památkovou ochranu v obci Hosín, kde není památková zóna či památková rezervace, ani ochranné pásmo kulturní památky kostela svatého Petra a Pavla.

Napadené rozhodnutí proto měním tak, že prvním bodem výroku se zamítá žádost o zrušení prohlášení objektu za kulturní památku, a to z toho důvodu, že nelze vydat rozhodnutí o zrušení prohlášení za kulturní památku takové věci, která zanikla, neboť jejím

zánikem bez dalšího zanikl i její status kulturní památky, který je přímo vázán na její existenci. Ustálená judikatura za takových okolností dovozuje závěr, že stavba zanikla i po právní stránce, tj. u stavby, která právně i fakticky neexistuje, jak bylo v řízení správním orgánem zjištěno, nelze zrušit ani její památkovou ochranu.

Vzhledem k tomu, že kulturní památkou byl zaniklý objekt včetně pozemku parc. č. 85, dále měním napadené rozhodnutí druhým bodem výroku tak, že se zrušuje prohlášení předmětného pozemku parc. č. 85 za kulturní památku, neboť tento pozemek není sám o sobě nositelem památkových hodnot. Tyto hodnoty byly odvozeny ze zaniklého objektu výměnku, zatímco prázdný pozemek parc. č. 85 památkové hodnoty ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb. postrádá. Mám za to, že ačkoliv pozemek parc. č. 85 je součástí urbanistického celku obce Hosín, a nachází se naproti novorománskému kostelu svatého Petra a Pavla, z hlediska památkové péče je jeho současná hodnota – po odstranění budovy výměnku – nízká. Není tedy nezbytné, aby případná výstavba nového objektu respektovala památkovou hodnotu dotčeného pozemku, tj. aby byla zachována povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu památkové péče. Ponechání památkové ochrany na pozemku parc. č. 85 pouze z „důvodu výkonu památkové péče při případné výstavbě nového objektu na místě zaniklého“ považuji za nepřiměřené rozšiřování pravomocí orgánu památkové péče nad rámec zákona. Případná ochrana prostředí kostela svatého Petra a Pavla je možná např. na základě institutu ochranného pásma kulturní památky.

K otázce trestního stíhání vlastníka za trestný čin zneužívání vlastnictví, kterým by mohlo být nepovolené zbourání kulturní památky (objektu výměnku) vlastníkem objektu, konstatuji, že toto rozhodnutí je plně v kompetenci orgánů činných v trestním řízení, nikoli orgánů památkové péče.

S ohledem na výše uvedené mi proto nezbylo než přezkoumávané rozhodnutí změnit ve smyslu bodu I. a bodu II. uvedených ve výroku rozhodnutí.

K projednání podaného rozkladu byla svolána ustavená rozkladová komise, která věc komplexně posoudila a na základě výše uvedeného mně navrhla rozhodnout tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí je podle § 91 odst. 1 a § 152 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, konečné a n e l z e se proti němu dále odvolat.

PhDr. Lubomír Zaorálek, v. r.
ministr kultury

otisk úředního razítka

Za správnost vyhotovení:
Mgr. Milan Kvasnička, v. r.

Na vědomí obdrží:

Ministerstvo kultury, OPP/O, zde

Národní památkový ústav, generální ředitelství
Valdštejnské nám. 3, 118 01 Praha 1

Národní památkový ústav, ú.o.p. v Českých Budějovicích
Senovážné náměstí 6, 370 21 České Budějovice

Krajský úřad Jihočeského kraje, úsek památkové péče
U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

Magistrát města České Budějovice, úsek památkové péče
Nám. Přemysla Otakara II 1/1, 370 01 České Budějovice